

28.02.2023

OPHÆV KONTANTPLIGTEN – OG GØR DET FRIVILLIGT AT MODTAGE KONTANTER

Der har over en lang årrække været drøftelser om muligheden for at ophæve kontantpligten og indføre en frivillighed om kontantbetaling. I 2019 kom der en række indrømmelser ift. problematikken, da der blev indført mulighed for at stoppe med at modtage kontanter efter klokken 22 og helt at fritage enkelte virksomheder, såsom restauranter og hoteller i belastede områder, der igennem tiden har været udsat for adskillige røverier, til fare for både gæster og ansatte. Og senest blev festivalerne fritaget for brugen af kontanter. Derfor appellerer vi nu til at Street Food markeder bliver fritaget for kontantpligten og at man generelt drøfter kravene for de enkelte brancher der er forpligtet til at modtage kontanterne.

Selvom banker, borgerservice, onlineportaler og mange andre dele af samfundet udfaser kontanter eller aldrig har været forpligtet til at tage imod dem, så skal restauratører, iværksættere og små erhvervsdrivende tage imod de besværlige og bureaukratiske kontanter. Der bør i stedet være en frivillighed omkring kontantpligten, så erhvervsdrivende selv kan vælge om de vil tage imod kontanter eller ej.

Det koster penge at købe byttepenge – og de kan kun købes i store partier. Kontanter giver indbrud og røveri, med store konsekvenser for både personale og restauratører. Det er svært og dyrt at komme af med dem, da færre og færre banker tager i mod dem og i de der gør, skal der bestilles tid og der er en begrænsning på summen ved indlevering. Bureaukratiet og mistroen er tydelig fra bankernes side – og EU's hvidvaskningslove gør ikke kravene til dokumentationen mindre, hverken for erhvervsdrivende eller for bankerne.

Hver 10. erhvervsdrivende¹ har svært ved overhovedet at få lov til at oprette en erhvervskonto og flere og flere vælger løsninger i form af onlinebanker – som ikke tager imod kontanter. Kontanter giver rum til at føre kreative regnskaber og de giver et alt for stort rum til at der kan opstå menneskelige fejl i håndteringen og bogføringen af dem. Desuden skruer Fødevarestyrelsen stadig op for kravene til fødevarerhygiejne og vores branche, som netop lever af at håndtere fødevarer korrekt, har meget svært ved at se logikken i at man samtidig ikke kan skabe frivillighed omkring kontanterne, som jo alt andet lige udgør en hygiejnerisiko.

Samfundet bliver stadig mere kontantfrit

Som det fremgår ovenfor, er der mange udfordringer med kontanterne og forskellige baggrunde for hvorfor vores medlemmer ikke ønsker dem. MASH har udfordringer på sikkerheden for deres ansatte og har desværre oplevet overfald samt et stort forbrug af kontanter i deres restauranter. Original Coffee ønsker at adskille de beskidte kontanter i et hygiejneperspektiv og at sikre de ansatte mod tyveri. Diningsix ønsker fuld transparens og undgå alle former for hvidvask eller omgåelse af loven, hvilket også er grunden til at de fx kører drikkepengene over lønsedlen.

Street Food District vil gerne gøre det nemt at være iværksætter på deres fire street food-markeder rundt omkring i landet, og har endda et fuldt implementeret set-up med barer, der kan veksle kontanter til betalingskort, så alle der vil bruge kontanter kan gøre det. Betalingskortet kan bruges hos alle stadeholdere og barer og overskydende beløb kan veksles tilbage til kontanter, hvis der er noget til overs, men det er ikke

---

¹ <https://smvdanmark.dk/analyser/temaanalyser/hver-tiende-selvst%C3%A6ndig-m%C3%A5tte-k%C3%A6mpe-for-en-erhvervskonto>

tilstrækkeligt i forbrugerombudsmandens øjne pga. en rigid og forældet lov om kontanter. Endda selvom man på festivalerne gerne må benytte ordningen med vekselautomater og kontantløs betaling.

Nationalbanken² offentliggjorde i 2020 en analyse der viser et drastisk fald i anvendelsen af kontanter, som viste, at hver 3. dansker slet ikke har kontanter på sig. Det er en fordobling siden 2017, så udviklingen går stærkt imod et mere kontantløst samfund, men samtidig ved vi fra Sverige at frivilligheden omkring kontanter ikke har udelukket at mange stadig ønsker at modtage disse.

Der er argumenter, der taler for kontanter – og der er også uendeligt mange imod.

Derfor mener Danmarks Restauranter og Caféeer, på vegne af hele branchen, at man bør revurdere situationen og indføre en række undtagelser til nuværende lovgivning, samt tage stilling til følgende udfordringer:

- Praktiske hensyn. Afstand er en udfordring for branchens medlemmer uden for de store byer, hvor det ganske enkelt er svært at finde en bank der modtager kontanter i dag. De banker der modtager kontanter, tager store gebyrer og ligger i mange tilfælde placeret langt fra virksomheden.
- EU's hvidvaskningsregler. I dag er de danske banker underlagt et øget fokus og kontrol for hvidvask og vil derfor kun modvilligt modtage kontanter, og oftest mod et administrativt tungt krav om dokumentation.
- Sikkerheden. Der er en grund til at mange banker er glade for – og i øvrigt skilter med – at de er kontantløse. Det er nemlig uhensigtsmæssigt at opbevare kontanter, da det kan medføre flere indbrud, tyverier og tab. I detailhandlen har vi set, at selv en lav kontantbeholdning kan føre til røverier. Derudover er transporten med kontanter utrygt for medarbejderen – og med meget forskellig forsikringsmæssig dækning, hvis skaden skulle ske.
- Innovation og fremtid. I Danmark er vi stolte af at skabe rum for iværksættere - det bør vi også gøre ift. digitale/online banker. Der findes allerede i dag et utal af digitale banker med lave indgangsbarriere for vores iværksættere, som samtidig sikrer måder at foretage en nem digital betaling. Flere af de medarbejdere som finder beskæftigelse i branchen, er vokset op med digitale betalingsformer og har svært ved at forstå hvorfor de ikke som iværksættere kan gøre brug af de samme digitale løsninger.
- Af hensyn til de små selvstændige og mindre virksomheder der i dag har svært ved at få en erhvervskonto, og hvor mange banker afviser dem. Undersøgelser fra SMV Danmark viser, at hver 10. medlem har haft udfordringer med netop dette. Derfor vælger flere og flere at oprette en erhvervskonto i en Neobank/onlinebank, men disse kan selvfølgelig ikke håndtere kontanter.
- Erhvervskonto for udlændinge. Det er i dag lovpligtigt at virksomheder (IS og ApS) opretter en erhvervskonto – en helt ordinær konto beregnet til virksomheder, hvor de daglige ind- og udbetalinger finder sted. Det burde måske ikke være så svært, men det er det, fordi bankerne ikke tjener nok penge på små selvstændige og derfor ikke vil binde an med dem. Derudover tager det omkring tre måneder at få CPR-nummer, bankkonto og dernæst en erhvervskonto. Det er positivt at

---

²https://www.nationalbanken.dk/da/publikationer/Documents/2020/02/ANALYSE__Nr%203_Der%20bliver%20%C3%A6ngere%20mellem%20kontantbetalinger.pdf

udlændinge kommer hurtigst muligt ind på arbejdsmarkedet og at vi får udenlandske iværksættere til Danmark, men de er oppe imod nogle regler som i praksis tager pusten fra mange.

- Kontanter i form af byttepenge skal bestilles i større partier, dvs. fx for 5000 kr. af 5'ere, 5000 kr. af 10'ere etc. Det er en dyr post for små erhvervsdrivende iværksættere.
- Hygiejnen er i centrum, når man arbejder med fødevarer. Her er håndteringen af kontanter og fødevarer uhensigtsmæssig, hvilket også viste sin aktualitet omkring corona. Kontanter er noget af det mest bakteriefyldte og det ønsker vi selvfølgelig at vores medlemmer kan få muligheden for helt at fravælge.

Dette og meget mere er årsagerne til at vi igen appellerer til at genbesøge området og skabe en frivillighed omkring kontantfri betaling og dermed modernisere kontantreglen.

FAKTA³

Sådan er reglerne for kontant betaling i dag

Ifølge betalingsloven har betalingsmodtagere som udgangspunkt pligt til at modtage kontant betaling i tidsrummet fra klokken 06 til klokken 22, hvis de modtager betaling med eksempelvis betalingskort og mobilbetaling via app.

Hvis ens virksomhed er beliggende i et udpeget område, som er særligt røveriudsat, så er det muligt at begrænse tidsrummet, hvor man er forpligtet til at modtage kontanter til klokken 06 til 20.

Reglen kan ikke omgås ved at skilte med, at man ikke tager imod kontant betaling eller frabeder sig kontant betaling, og heller ikke ved at undlade at have byttepenge.

Kravet til landets butikker om at tage imod kontanter blev indført som en dansk særregel i 1984 samtidig med, at bankerne indførte dankortet som elektronisk betalingsmiddel.

---

³ <https://www.forbrugerombudsmanden.dk/alle-emner/betalinger/kontantreglen/>